

2016

**Ársskýrsla
Lögreglustjórans á
Austurlandi**

Útgefandi: Lögreglustjóriinn á Austurlandi

www.logreglan.is

Ritstjóri: Inger L. Jónsdóttir

Uppsetning: Lögreglustjóriinn á Austurlandi

Efnisyfirlit

1. INNGANGUR.....	3
2. SKIPURIT	4
3. LÖGREGLUEMBÆTTIÐ.....	5
3.1 Stefnumótun og áherslur árið 2016.....	5
3.2 Starfsmannahald og endurmenntun.....	6
3.3 Tækja- og búnaðarmál.....	6
4. ALMENN DEILD.....	7
4.1 Almannavarnir.....	7
4.2 Umferðarmál	8
4.3 Eftirlit í umdæminu, frumkvæði og forvarnir.....	8
4.4 Samstarf.....	9
4.5 Fangageymslur	9
4.6 Önnur verkefni löggreglu	9
5. RANNSÓKN BROTA.....	10
5.1 Auðgunarbrot.....	10
5.2 Fíkniefnabrot	10
5.3 Ofbeldisbrot.....	10
5.4 Fjármunabrot	10
5.5 Sérrefsilagabrot, slysa –og brunarannsóknir.....	10
5.6 Sáttamiðlun í opinberum málum.....	10
5.7 Aðrar rannsóknir.....	11
6. SAKSÓKN MÁLA OG SEKTARGERÐIR.....	11
6.1 Ákærur.....	11
6.2 Sektargerðir	12
6.3 Úrskurðarmál og beiðnir f. dómi	13
6.4 Fyrirtökur í dómi	13
6.5 Aðalmeðferðir í sakamálum	14
7. YFIRLIT YFIR FJÖLDA BROTA 2012-2015.....	14
7.1 Umferðarlagabrot.....	14
7.2 Fjöldi umferðarslysa	14
7.3 Sérrefsilagabrot.....	15
7.4 Hegningarlagabrot	15
8. SÉRSTÖK VERKEFNI.....	16
9. REKSTUR.....	17

1. INNGANGUR

Ráðstafanir ríkisstjórnarinnar og aðhaldsaðgerðir hjá embættinu urðu til þess að rekstur þess var jákvæður í árslok 2016 um 5.9 % frá fyrra ári.

Áhersla var lögð á það að gera nýtt embætti skilvirkt með því að samræma vinnubrögð starfsmanna og bæta starfsanda innan lögreglunnar. Meginhlutverk lögreglunnar er þjónustu við íbúa og þeirra sem leið eiga um umdæmið, efla öryggi í samfélaginu svo og að auka málsmæðrarhraða. Við horfum upp á miklar breytingar í samfélaginu og verðum því að fylgjast vel með og gera breytingar á skipulagi löggæslu í samræmi við það. Stór þáttur í stefnumótun felst í því að undirbúa starfsmenn sem best til að takast á við hið óvænta. Mikil áhersla var lögð á fræðslu og verklegar æfingar af þessu tilefni sem fyrr. Starfsmenn hafa einnig sótt sér menntun og þjálfun á ólíkum sviðum, sem eflir liðið til muna. Tveir löggreglumenn fóru til Haag og kynntu sér m.a. starfsemi Europol og sóttu ráðstefnu um erlenda innbrota- og ránshópa. Samskipti hafa verið aukin við erlendar löggæslustofnanir í tengslum við landamæraeftirlit við afgreiðslu ferjunnar Norrænu til Seyðisfjarðar og um alþjóðaflugvöllinn á Egilsstöðum. Á tímum sívaxandi fjölgunar ferðamanna er endurmentun starfsmanna afar brýn. Á það einkum við þjálfun í því að lesa í aðstæður hvað snertir mansal og smygl á fólk og fikniefnum.

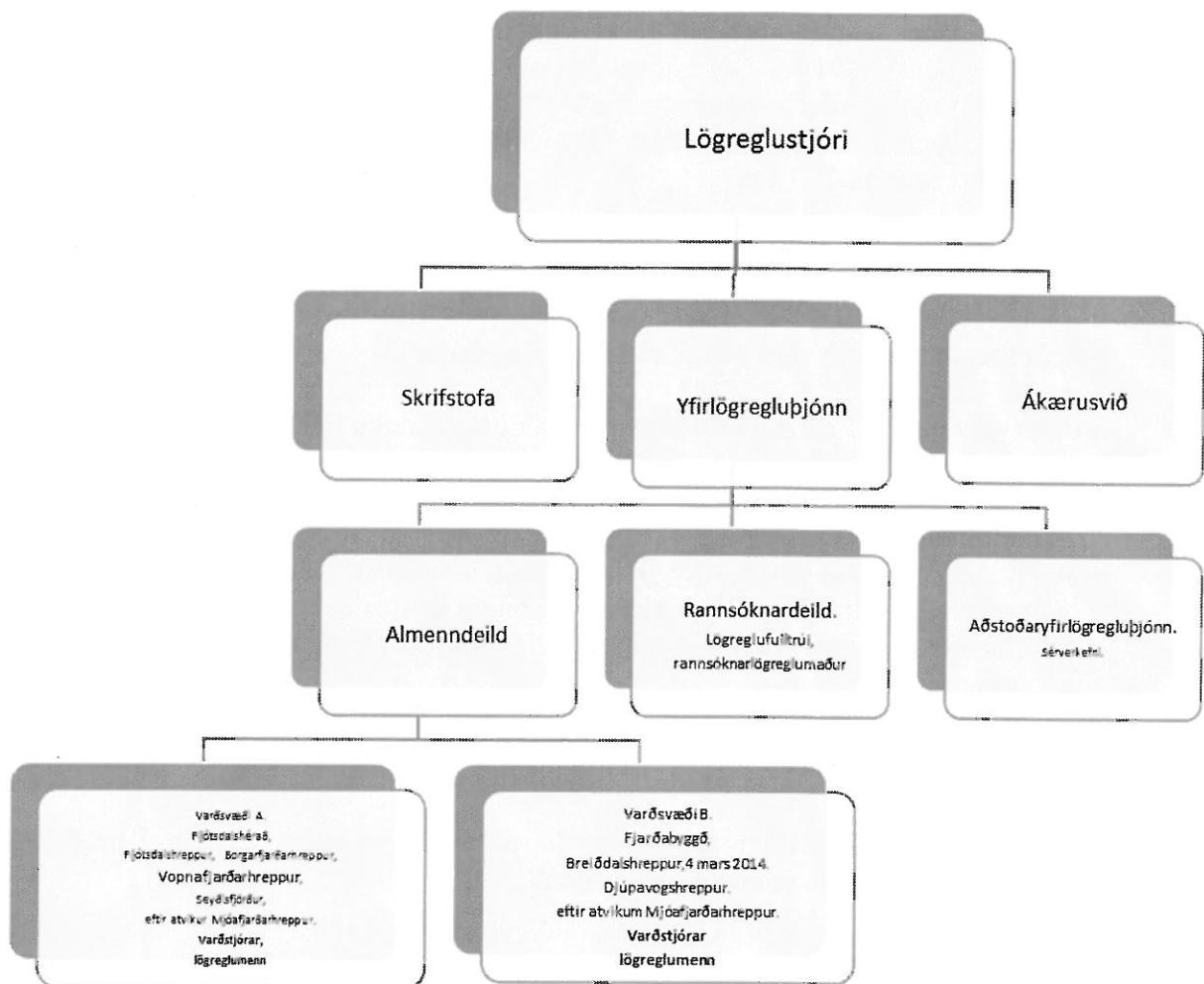
Á árinu var lögreglunám fært á háskólastig og fyrstu nemendur hófu nám í lögreglufræðum. Því ber að fagna, ekki síst því að meiri hluti þeirra sem skráðu sig í námið voru konur. Hlutfall kvenna í lögregluliðinu er aðeins 10%. Það er mikilvægt að efla starfsemi lögreglunnar og fjölgja starfsmönnum. Eru vonir bundnar við að hlutfall kvenna í lögreglu hækki á komandi misserum.

Embættið hefur lagt áherslu á að eiga gott samstarf við sveitarfélögin í umdæminu og kynnt þeim starfsemi embættisins og áherslur. Verklag um heimilisofbeldi hefur verið kynnt sérstaklega. Sveitarfélögin hafa enn ekki séð sér fært að ganga til samstarfs við lögregluna á þessu sviði.

Skýrslu þessari er ætlað að veita tölfraðiupplýsingar og er aðgengileg á lögregluvefnum, vefsloðinni: www.logreglan.is. Að lokum vil ég þakka þeim sem komu að söfnun upplýsinga í ársskýrslu embættisins.

Inger L. Jónsdóttir, lögreglustjóri

2. SKIPURIT

2. LÖGREGLUEMBÆTTIÐ

Lögreglan á Austurlandi er með lögreglustöðvar á Eskifirði, þar sem lögreglustjóri situr, á Egilsstöðum, Fáskrúðsfirði, Djúpavogi, Vopnafirði og í Neskaupstað. Til stendur að koma upp lögreglustöð á Seyðisfirði.

Embættið þekur um 14.800 ferkilómetra landsins, auk hluta Vatnajökuls. Mörk þess að norðan eru frá Langanesbyggð, Vopnafjarðarhreppi og Norðurþingi. Í suðri að mörkum sveitarfélagsins Hornafjarðar og Djúpvoghrepps.

Íbúafjöldi þann 1. desember 2016 var samtals 10.310. Stærstu sveitarfélögum eru Fjarðabyggð með 4691 íbúa og Fljótsdalshérað með 3493 íbúa, þá Seyðisfjörður með 650 íbúa, Vopnafjarðarhreppur með 645 íbúa, Djúpivogshreppur með 452 íbúa, Breiðdalshreppur með 182 íbúa, Borgarfjarðarhreppur með 116 íbúa og Fljótsdalshreppur með 81 íbúa.

3.1 Stefnumótun og áherslur árið 2016

Fjögur meginmarkmið voru sett fram í ársáætlun 2016:

- a. Að tryggt verði að rekstur embættisins verði innan marka fjárlaga og jafnframt að lögbundnar kröfur, sem gerðar eru til stofnunarinnar verði uppfylltar í samræmi við fjárheimildir ársins.
- b. Að stuðla að bætta umferðaröryggi í umdæminu með markvissu eftirliti og í samstarfi við sveitarfélög, Vegagerðina og önnur umdæmi.
- c. Að efla enn frekar samstarf lögreglu og tollgæslu til að tryggja eftirlit með hvers konar innflutningi.
- d. Að efla eftirlit með útlendingum á innri og ytri landamærum við komu ferjunnar Norrænu til Seyðisfjarðar og á Egilsstaðaflugvelli svo og í höfnum í umdæminu.

Jafnframt voru settir fram árangursmælikvarðar og markmið í rannsóknardeild, almennri deild og fyrir embættið í heild sinni.

Í rannsóknardeild var meðal helstu markmiða vönduð og hröð afreiðsla mála, einkum er varða kynferðisbrot og alvarleg ofbeldisbrot svo og vinna gegn skipulagðri brotastarfsemi, eins og kostur var.

Í almennri deild voru sett þau markmið að auka öryggi íbúa og umferðaröryggi með aukinni sýnilegri löggæslu, vinna gegn dreifingu, neyslu og framleiðslu fíkniefna, efla grenndarlöggæslu og auka forvarnarstarf. Eftirlit með útlendingum var eftirlit með markvissum uppflettingum í gagnagrunnum SIS og samstarfi við alþjóðadeild RLS og lögregluna á Suðurnesjum.

Í innra starfi voru helstu markmið fjármálastjórn og virkt eftirlit með rekstri. Leitast var við að efla kostnaðarvitund starfsmanna og auka upplýsingaflæði innan vinnustaðarins. Þá var lögð áhersla á nauðsyn þess að koma upp aðstöðu fyrir lögregluvarðstofu á Seyðisfirði og gera endurbætur á lögregluvarðstofunni á Egilsstöðum. Áfram var leitast við að koma á samstarfi við sveitarfélögum varðandi nýtt verklag um heimilisofbeldi.

3.2 Starfsmannahald og endurmenntun

Tafla 1. Fjöldi starfsmanna löggregluembættis 2015-2016

	2015	2016
Fjöldi löggreglumanna	21	20
Fjöldi borgaralegra starfsmanna	4	4
Samtals	25	24

Af tuttugu starfandi löggreglumönnum er einn afleysingamaður, en ekki hefur enn tekist að ráða löggreglumann til starfa í Neskaupstað. Héraðslöggreglumenn eru nú talsins.

Áhersla er lögð á aukna menntun og þjálfun löggreglumanna. Á árinu hófst þjálfun löggreglumanna samkvæmt verklagsreglum um viðbúnaðarskipulag löggreglunnar. Unnið var eftir þjálfunaráætlun sem lögð var fram af Ríkislöggreglustjóra. Annars vegar er um að ræða þjálfun varðandi handtöku- og skotæfingar í umsjón valdbeitingarþjálfara embættisins og hins vegar sérstakir þjálfunardagar á vegum sérsveitar Ríkislöggreglustjóra, þar sem æfð voru mannfjöldastjórnun og vopnuð viðbrögð við alvarlegum atburðum.

Tveir löggreglumenn sóttu ráðstefnu um erlenda innbrota- og ránshópa – Mobile Organised Crime Groups- sem haldin var í Haag í Hollandi, dagana 24. – 28. apríl af hálfu Europol og hollensksra löggregluyfirvalda.

Á vorönn sóttu löggreglumenn námskeið í löggregluskoðanum varðandi erlenda innbrotahópa, rannsóknir smærri mála, heimilisofbeldi-vettvangsvinnu og umferðarmál.

3.3 Tækja- og búnaðarmál

Á árinu var ein löggreglubifreið af gerðinn Santa Fe, endurnýjuð og er hún staðsett í Neskaupstað. Af búnaði til rannsóknardeildar voru keypt svonefnd tíðniljós-Lumatec- sem auðvelda leit að lífsýnum og fórum á vettvangi.

4. ALMENN DEILD

Rannsóknir sýna að sýnileg löggæsla eykur öryggi og öryggistilfinningu hins almenna borgara og hefur auk þess fælingaráhrif og er til þess fallin að draga úr áhættuhugðun. Jafnframt verða inngríp löggreglu í mál fyrr en ella. Almenna löggreglan hefur unnið eftir föngum að því að fækka hegningar- og umferðarlagabrotum meðal annars með því að vera sýnileg þar sem mannamót eru og eins við skólana þegar það á við. Almenna löggreglan vinnur jafnframt nokkuð við rannsóknir.

Löggreglan á Austurlandi hefur haldið æfingamarkmiðum RLS varðandi vopnajálfun eins og kostur er. Sérstakur þjálfari er við embættið, sem hefur umsjón með framkvæmd þeirra og skipulagi heima í héraði. Segja má að markmið embættisins hafi náðst að flestu leyti.

Landamæragæsla á Egilsstaðaflugvelli og á Seyðisfirði er að mestu framkvæmd af löggreglumönnum í almennri deild en með aðkomu rannsóknardeildar hvað varðar greiningar og fleira þess háttar.

Það er ljóst að efla verður enn frekar löggæslu á Seyðisfirði, en þar hefur löggreglan ekkert húsnæði og blasir við að gera þarf verulegt áatak í þeim eftirstrax, en áætlanir embættisins og markmið eru alveg skýr hvað það snertir og hefur verið komið á framfæri við ráðuneyti og aðra sem málið varða.

4.1 Almannavarnir

Almannavarnir eru í eðli sínu forvarnarstarf, en í því felst að allir hlutaðeigandi séu undir það búnir að takast á við verkefni á því sviði, þegar svo ber undir. Löggreglan í umdæminu hefur átt afar gott samstarf við almannavarnadeild RLS, sveitarfélögin, björgunarsveitir, deildir Rauðakrossins og slökkviliðin í umdæminu á sviði almannavarna.

Í hinu sameinaða umdæmi Löggreglustjórans á Austurlandi eru starfandi tvær almannavarnanefndir, önnur á Fjörðum skipuð bæjar- og sveitarstjórum í Fjarðabyggð, Breiðdalshreppi og Djúpavogshreppi. Hin nefndin á héraði og samanstendur af bæjar og sveitarstjórum sveitarfélaganna á norðursvæði embættisins, Fljótsdalshéraði, Fljótsdalshreppi, Borgarfjarðarhreppi og Vopnafjarðarhreppi.

Á fundi, sem haldin var í nóvember 2016 með almannavarnanefndinni á Fljótsdalshéraði, lagði löggreglustjóri fram tillögu eða hugmynd að sameiningu nefndanna í eina. Var því vel tekið. Þessari hugmynd var jafnframt beint að almannavarnanefndarmönnum á Fjörðum og var niðurstaðan einnig jákvæð. Áfram verður unnið að þeim málum.

Lokið var við gerð viðbragðsáætlunar vegna eldgosa og öskufalls fyrir umdæmið og viðamiklar breytingar á hópslysaáætlun eru nánast í höfn. Hugmyndir hafa komið fram um að setja inn í þá áætlun viðbragð vegna slysa og elds í veggöngum.

Viðbragðsáætlun vegna ofanflóða er nánast tilbúin og vinna í gangi við að greina betur áhrif ofanflóða á samgöngur og mannvirki tengdum þeim í samvinnu við Vegagerðina.

Áhættumatsskýrsla embættisins þarfnað í rauninni sífelldrar endurskoðunar með tilliti til breytinga á vegum, umferð, starfsemi, o.b.h. Síðasta yfirferð áhættumats var gerð í janúar 2014 og í framhaldi gaf Ríkislöggreglustjórin út almenna og sértæka skýrslu um áhættumat í landinu skipt eftir umdæmum.

Unnið hefur verið með Alcoa, Vinnueftirliti ríkisins, slökkviliði og hafnaryfirvöldum í Fjarðabyggð að endurskoðun áhættumats varðandi hættur í og við álver fyrirtækisins við Sómaðaði. Þeirri vinnu er lokið og komin út öryggisskýrsla, sem inniheldur verkferla og innri viðbragðsáætlanir fyrirtækisins (Einkavarnir). Aðgerðarstjórnir almannavarna eru tvær, önnur á Fjörðum og er aðsetur hennar í slökkvistöð slökkviliðs Fjarðabyggðar, hin stjórnstöðin er í húsi björgunarsveitarinnar Héraðs á Egilsstöðum og þjónar svæði almannavarna á Héraði. Stjórnstöðvarnar eru ágætlega búnar.

Ein megin ástæða þess að ekki hefur verið farið út í breytingar á þessu fyrirkomulagi er í raun sú að um er að ræða alþjóðaflugvöll á Egilsstöðum og ferju á Seyðisfirði. Viðbragðsáætlanir vegna þessa eru sértækar og þess vegna ekki ástæða til að breyta fyrirkomulaginu að svo stöddu

4.2 Umferðarmál

Umferð hefur aukist talsvert á miðsvæði Austurlands, en helst er að nefna fjölgun ferðamanna í umdæminu, bæði erlendra og innlendra, en jafnframt aukin umsvif fyrirtækja á svæðinu.

Umferð um þjóðvegi umdæmisins hefur aukist talsvert eða um 26% á árinu 2016, en þá var ársdagsumferð á helstu talningarástöðum samtals um 5.732 á móti 4.011 árið 2015. Helstu talningarástöðir eru á þjóðvegi 1 á Háreksstaðaleið, á Fagradal og í Berufirði á Norðfjarðarvegi við Hjallanes, Breiðamel og Hátún. Mest er umferðin í kringum Egilsstaði/Reyðarfjörð og Eskifjörð eða um 72%. Munar þar mest um síaukna umferð erlendra ferðamanna.

Þegar litið er til markmiða löggreglunnar 2016, hvað varðar fækkun umferðarslysa og umferðarlagabrota, kemur í ljós að kærðum umferðarlagabrotum fjölgar, en megin skýringin á því er mjög aukin umferð, bætt skipulag og frumkvæðisvinna. Auk þess varð breyting á framkvæmd eftirlitsins.

4.3 Eftirlit í umdæminu, frumkvæðisvinna og forvarnir

Þar sem fjárhagur embættisins var með þeim hætti að ekki var unnt að auka við akstur löggreglubifreiða, alla vega framan af árinu, þá varð eftirlit löggreglu í umdæminu með nokkuð breyttu sniði, sem grundvallaðist á því að dregið var úr akstri, en ekki endilega minna eftirliti. Löggreglumenn unnu meira á föstum fyrirfram ákveðnum póstum, sem voru settir upp með tilliti til þeirra verkefna, sem unnið var að hverju sinni. Frumkvæði, samvinna, sýnileiki og lipurð einkenna þó almennt störf löggreglunnar á Austurlandi.

Frumkvæðisvinna hvað umferðarmál snertir var unnin samkvæmt áætlun og einnig hvað varðaði inngríp í áhættuhegðun á þeim stöðum, þar sem hegningarálagabrot eru tíð. Greiningar á svæðum, bókanir, talningar og tíðni afskipta segja til um hvor mest mæðir á og eftirliti er beint á þau svæði eftir föngum. Hreyfanleiki er afar mikilvægur í löggregluliði sem er dreift, en það auðveldar alla samvinnu og gerir löggregluna trúverðugri sem heild um leið og það eykur samkennd löggreglumanns sjálfrá. Þrátt fyrir aðhald í akstri löggreglubifreiða tókst að halda þessu markmiði að mestu.

Forvarnarstarf löggreglunnar var um margt með hefðbundnum hætti. Markmiðum löggreglu um samstarf við aðra aðila svo sem grunnskóla, foreldrafélög, framhaldsskólana, félagsþjónustuna, kirkjuna og aðra sem láta sig málefnið varða náðu fram.

4.4 Samstarf

Samstarf við önnur embætti er mjög gott og lögð mikil áhersla á að svo sé. Má þar nefna Landhelgisgæsluna, embætti Ríkislöggreglustjóra, ýmsar deildir hjá löggreglunni á höfuðborgarsvæðinu, löggregluna á Norð-Austurlandi, tollgæsluna, löggregluna á Suðurnesjum og fleiri. Samstarfssamningur er í gildi á milli LAL og LNE um löggæslu á Norð-Austursvæði embættanna þ.e. Vopnafjarðar og Þórshafnar. Samstarf við sveitarfélögin í umdæminu, Vegagerðina og ýmsa aðra aðila í samféluginu er afar gott.

4.5 Fangageymslur

Tafla 2. Fjöldi handtaka og fangavistana árin 2015-2016

	2015	2016
Handtökur		
Fjöldi handtaka ¹	58	60
Fjöldi einstaklinga	51	54
Fangavistanir		
Fjöldi fangavistana	22	28
Fjöldi einstaklinga	21	26

4.6 Önnur verkefni löggreglu

Einn löggreglumaður hefur umsjón með boðunum og birtingum hjá embættinu. Hann sér um að framsenda löggreglumönnum á öðrum stöðvum, sem tilheyra viðkomandi varðsvæði og fylgjast með afgreiðslu mála. Um er að ræða birtingar á fyrirköllum, dóum, sektargerður og úrskurðum af ýmsu tagi auk þeirra mála sem snúa að fullnustu refsingar.

Tafla 3. Fjöldi fyrirkalla og annarra verkefna árin 2015-2016

	2015	2016
Birtingar (ákærur, fyrirköll, dómar, afþlánunarbréf o.fl.) ²	101	122
Útsend sektarboð ³	846	818
Dómsárituð sektarboð ⁴	10	7
Samtals	957	947

5. RANNSÓKN BROTA

Við rannsóknardeild löggreglunnar á Austurlandi starfa tveir löggreglumenn, einn í stöðu löggreglufulltrúa og annar í stöðu rannsóknarlöggreglumanns. Umdæmið er víðfeðmt og starfsstöðvar löggreglu í umdæmi sex að tölu. Hlutverk deilarinnar því margþætt, en er meðal annars tiltekið í reglugerð nr.192/2008 (*breytist í 660/2017*). Hér á eftir er getið nokkurra þeirra brotaflokka sem deildin sinnir. Fækkun á almennum hegningarálagabrotum var árið 2016, en þar liggur mesta vinna deilarinnar.

5.1 Auðgunarbrot

Deildin sinnir rannsóknum mála er falla undir s.s. fjárdrátt, fjárvík, skilasvik og umboðssvik. Fjöldi mála hjá embættinu var 35 árið 2015 en árið 2016 voru þau 25. Auk þess sem rannsóknardeild annast rannsóknir í málum er hún almennri deild innan handar við rannsóknir mála sem þar eru til afgreiðslu, allt eftir því sem þurfa þykir.

5.2 Fíkniefnabrot

Á árinu 2016 var fjöldi fíkniefnamála 41 en voru 20 árið 2015. Halldagt var eftirfarandi: E-töflur (MDMA - Ecstasy) 5 stk., Amfetamín 1,48 gr., Kókaín 0,56 gr., LSD 4 stk., Kannabisefni 326,75 gr. og 1 stk. Kannabisplanta.

5.3 Ofbeldisbrot

Deildin annast eða kemur að rannsóknum kynferðisbrota og annarra alvarlegra ofbeldisbrota bæði með því að annast rannsóknir alfarið eða með aðstoð við almenna deild löggreglu í minni málum.

Árið 2015 komu upp 7 kynferðismál, en árið 2015 voru þau 8. Líkamsárasamál (217, 218.1, 218.2 og 219) voru 21 árið 2016, en 17 árið 2015.

5.4 Fjármunabrot

Undir þennan flokk eru bæði fjármuna- og fjárréttindabrot, sem jafnframt flokkast undir lið 5.1 hér að framan. Ekki var mikið um brot sem vörðuðu fjármunabrot s.s. eignaspjöll og slík. Þó kom upp nokkuð umfangsmikið mál er varðaði fjárdrátt upp á nokkrar milljónir hjá stafsmannfélagi á Austurlandi, en brotið stóð yfir í nokkur ár. Ýmist kom það í hlut almennu deildar löggreglu eða rannsóknardeildar að annast þau mál, en rannsóknardeild er þá oft almennri deild innan handar, ef eftir því er leitað.

5.5 Sérrefsilagabrot, slysa- og brunarannsóknir

Rannsóknardeild kemur að slysarannsóknum s.s alvarlegri umferðarslysum og öðrum alvarlegum slysum. Á árinu 2016 urðu tvö banaslys í umferðinni á Austurlandi.

5.6 Sáttamiðlun í opinberum málum

Á árinu 2016 voru fjögur mál til sáttamiðlunar, en það eru starfsmenn í almennri deild löggreglu sem annast slík mál hjá embættinu.

5.7 Aðrar rannsóknir

Rannsóknardeild löggreglunnar kemur að aðstoð við almenna deild löggreglunnar við ýmsa vettvangsvinnu og miðlar þekkingu er nýtist við rannsóknir mála. Auk þess tekur deildin að sér ýmis verkefni og er tiltæk og á stundum viðstödd afgreiðslu farþega- og bílferjunnar Norrænu, sem kemur vikulega til Seyðisfjarðar.

6. SAKSÓKN MÁLA OG SEKTARGERÐIR

6.1 Ákærur

Löggreglustjóri fer með ákæruvald samkvæmt 18. gr. laga um meðferð sakamála nr. 88/2008. Valdsvið löggreglustjóra er skilgreint í 24. gr. nefndra laga. Undir ákæruvald löggreglustjóra heyra brot gegn ákvæðum almennra hegningarlaga og ýmissa sérrefsilaga svo sem umferðarlögum, lögum um ávana- og fíkniefni, svo dæmi séu tekin.

Nokkur fjölgun er á útgefnum ákærum, en fjöldi brota er svipaður frá árinu 2015. Stefna embættisins um málshraða og vandaða málsmeðferð hefur að flestu leyti gengið eftir. Á töflunni hér á eftir sést að brot gegn hegningarlögum eru samtals 16, en umferðarlagabrot eru flest eða 22. Önnur brot eru mun færri. Flest brotin eru vegna ölvunar- og fíkniefnaaksturs eða samtals 10 brot. Að sjálfsögðu eru flest slík brot afgreidd með sektargerðum og einungis er ákært í alvarlegustu málunum, þ.e. þegar sakarferill kærða krefst fangelsisrefsingar eða þegar um það er að ræða að sök er neitað. Nokkra athygli vekur að ekki er ákært í einu einasta þjófnaðarmáli, en slík mál eru orðin mjög fátíð.

Eins og kunnugt er hefur Sveitarfélagið Hornafjörður færst undir embætti Löggreglustjórans á Suðurlandi, en heyrir þó áfram til umdæmis Héraðsdóms Austurlands. Í ársbyrjun 2015 var því tekin sú ákvörðun, að þau mál sem upp koma í sveitarféluginu og ákæra þarf í, skyldu send fullrannsókuð frá Löggreglustjóranum á Suðurlandi til Ríkissaksóknara, sem felur síðan Löggreglustjóranum á Austurlandi að höfða mál fyrir Héraðsdómi Austurlands. Þessi mál eru inn í tölunum, sem fram koma í þessum kafla.

Tafla 4.1. Fjöldi ákæra árin 2015-2016*

	2015	2016
Fjöldi brota í ákæru ⁵ *	58	54
Fjöldi ákæra ^{6**}	20	30

*Ein ákæra getur falið í sér mörg mismunandi brot. Ekki á að telja slíka ákæru sem eina ákæru heldur á að telja brotin í ákærunni. Ein ákæra með fimm brotum er því talin sem fimm brot ákærð. Setja á fjölda ákærðra brota í töfluna hér að ofan.

**Fjöldi útgefinna ákæra án tillits til fjölda brota eða mála.

Flokkun ákærumála eftir brotum:

Lög	Lagagrein/ar og brotaheiti	Fjöldi brota
Hegningarlög	106. gr. valdstjórnarbrot	2
Hegningarlög	157. gr. fölsun	1
Hegningarlög	217. gr. líkamsáras	5
Hegningarlög	218. gr. líkamsáras	2
Hegningarlög	218. gr.b, heimilisofbeldi	1
Hegningarlög	231. gr. húsbro	1
Hegningarlög	247. gr. fjárdráttur	1
Hegningarlög	248. gr. fjárvík	1
Hegningarlög	249. gr. umboðssvik	1
Hegningarlög	251. gr. hótanir	1
Umferðarlög	45. gr. ölvunararakstur	7
Umferðarlög	45. gr. A, fíkniefnaakstur	3
Umferðarlög	48. gr. akstur sviptur ökur.	5
Umferðarlög	55. gr. ökuréttindi	2
Umferðarlög	63. gr. óskráð ökutæki	1
Umferðarlög	76. gr. áspungi	4
Barnaverndarlög	98. og 99. gr.	3
Fiskveiðibrot		3
Lög um áhfnir skipa		3
Fíkniefnalög	Varsla og ræktun	4
Veiðilöggjöfin	Hreindýraveiðar	1
Áfengislög	Ólögleg bruggun	1

Þar af mál sem koma frá Löggreglustjóranum á Suðurlandi til ákærumeðferðar, skv. ákvörðun Ríkissaksóknara:

Tafla 4.2. Fjöldi ákæra árin 2015-2016*

	2015	2016
Fjöldi brota í ákæru ⁷ *	2	15
Fjöldi ákæra ^{8**}	2	5

6.2 Sektargerðir

Löggreglustjórar mega ljúka tilteknum málum án þess að leggja þau fyrir dómstól með ákæru. Þar með er málum lokið með löggreglustjórasátt. Sáttin getur verið fólgin í því að sakborningur greiði tiltekna sekt og sæti svíptingu ökuréttar og/eða þoli upptöku eigna að ákveðnu marki. Það eru einkum mál vegna umferðarlaga- og fíkniefnalagabrota, sem lokið er með löggreglustjórasáttum.

Nokkur fjölgun er á sektargerðum frá árinu 2015 eða úr 53 málum í 70 mál. Í töflunni hér að neðan má sjá að stærstu brotaflokkarnir eru ölvunarakstur og fíkniefnaakstur og er athyglisvert að það eru jafnmög brot í hvorum flokki, en ekki er langt síðan ölvunarakstursmál voru mun fleiri. Rúmlega helmingur málanna eru umferðarlagabrot. Þá virðist utanvegaakstur hafa aukist með auknum fjölda ferðamanna, en flestir kærðu í þeim málaflokki eru erlendir ferðamenn.

Tafla 5. Fjöldi útsendra sektargerða árin 2015-2016

	2015	2016
Útsendar sektargerðir ⁹	53	70

Lög	Lagagreinar brotaheiti	Fjöldi brota
Umferðarlög	37. gr. hraðakstur	6
Umferðarlög	45. gr. ölvunarakstur	15
Umferðarlög	45. gr. A, fíkniefnaakstur	15
Umferðarlög	48. gr. akstur sviptur ökur.	6
Umferðarlög	76. gr. áspungi	1
Áfengislög	21. gr. ölvun og óspektir	8
Áfengislög	Ýmislegt	2
Fíkniefnalög	Vörslur fíkniefna	5
Lögreglulög		4
Lögreglusamþykktir		1
Náttúruverndarlög	Utanvegaakstur	7
Tollalög		1
Vopnalög		2
Annað		2

6.3 Úrskurðarmál og beiðnir fyrir dómi

Úrskurðarmál og ýmsar beiðnir sem lagðar eru fyrir dóm vegna áranna 2015 og 2016 voru samtals 35. Er þar bæði um að ræða mál fyrir Héraðsdómi og mál sem kærð hafa verið til Hæstaréttar. Er hér m.a. um að ræða 8 úrskurðarmál sem kærð voru til Hæstaréttar, 6 beiðnir um skýrslutökur fyrir dómi, 6 beiðnir um húsleitarúrskurði, 5 beiðnir um gæsluvarðhald, 3 beiðnir um farbann og ýmislegt fleira. Talsvert stór hluti þessara mála stafar af einu einstöku máli er varðaði stórfelldan innflutning á fíkniefnum og voru kærðir aðilar í gæsluvarðhaldi og farbanni í nokkra mánuði, sem þurfti sífellt að framlengja fyrir dómi og kölluðu einnig á ýmsa aðra úrskurði.

6.4 Fyrirtökur í dómi

Fyrirtökur í Héraðsdómi í sakamálum á árinu 2016 voru samtals 136, fyrir utan aðalmeðferðir.

6.5 Aðalmeðferðir í sakamálum

Aðalmeðferðir í sakamálum á árinu 2016 voru samtals 7 talsins, en þá er ekki talinn með málflutningur í úrskurðarmálum.

7. YFIRLIT YFIR FJÖLDA BROTA 2015 – 2016

Fyrirspurnir, er varða yfirlit um fjölda afbrota skal beina til rannsóknar og þróunar hjá embætti Ríkislöggreglustjóra. Staðfestar tölur um afbrot eru birtar í afbrotatölfræði-skýrslu Ríkislöggreglustjóra.

7.1 Umferðarlagabrot

Eftirlit með umferð skipar stóran sess í störfum löggreglu. Flest slys og jafnvel banslys verða í umferðinni. Helstu áhættuþættir sem auka á slysaþættu eru hraðakstur svo og akstur undir áhrifum áfengis og fíkniefna.

Tafla 6. Fjöldi umferðarlagabrota árin 2015-2016

	2015	2016
Umferðarlagabrot alls	1012	950
Of hraður akstur*	645	600
Ölvun við akstur	26	22
Akstur undir áhrifum ávana- og fíkniefna	13	14

*að undanskildum brotum á stafrænar hraðamyndavélar

7.2 Fjöldi umferðarslysa

Tafla 7. Fjöldi umferðarslysa* árin 2015-2016

	2015	2016
Samtals	276	345
Banaslys	2	2
Slys með alvarlegum meiðslum	12	13
Slys með minniháttar meiðslum	40	43

*Heimild vefur Samgöngustofu og Gunnar Geir Gunnarsson hjá Samgöngustofu.

Banaslys í umferðinni voru vantalín í ársskýrslu 2015 um 1.

7.3 Sérrefsilagabrot

Fjölgun sérrefsilagabrota á milli ára má rekja til þess að sumarið 2016 fékk lögreglan aðstoð þjálfara með fíkniefnaleitarhund við löggæslu á útihátiðum.

Tafla 8. Fjöldi sérrefsilagabrota árin 2015-2016

	2015	2016
Sérrefsilagabrot alls	66	97
Áfengislagabrot	9	13
Fíkniefnabrot	20	41

7.4 Hegningarlagabrot

Tafla 9. Fjöldi hegningarlagabrota árin 2015-2016

	2015	2016
Hegningarlagabrot alls	102	91
Þar af:		
Auðgunarbrot	38	25
Innbrot	6	2
Þjófnaður	33	15
Manndráp og líkamsmeiðingar alls	19	21
Þar af:		
Manndráp (211. gr.)	0	0
Líkamsárasir (217. gr.)	16	16
Líkamsárasir (218. gr.)	1	2
Kynferðisbrot alls	13	9
Eignaspjöll alls	14	19

8. SÉRSTÖK VERKEFNI

Í umdæmi lögglustjórans á Austurlandi eru nokkrar landamærastöðvar. Sú stærsta er á Seyðisfirði, en þangað kemur vikulega farþegaferjan Norræna. Árið 2016 komu og fóru með henni samtals um 29.000 farþegar og 11.400 ökutæki. Flugvöllurinn á Egilsstöðum er alþjóðaflugvöllur og varaflugvöllur og um hann fóru 1.411 farþegar (non-Schengen). Auk þess eru 814 aðrar skipakomur á hafnir umdæmisins og fer þeim fjölgandi. Aukning umferðar skemmtiferðaskipa er veruleg og áætlað að til Seyðisfjarðar komi 69 skip árið 2017, en samtals í umdæmið 123.

Í mars 2016 var gerð úttekt á vegum Schengen, einkum vegna landamæranna á Egilsstaðaflugvelli og á Seyðisfirði, ásamt löggæslu. Þekkingarstig starfsmanna var kannað og aðstaðan tekin út. Löggregla hefur enn sem komið er ekki fengið fullnægjandi aðstöðu og var á það bent að úrbóta væri þörf í þeim efnum.

Löggreglumenn sinna greiningarvinnu á farþegalistum í samvinnu við tollgæsluna og aðra, sem að þeim málum koma og annast landamæragæslu við komu ferjunnar og eins á flugvellinum, þegar um er að ræða non-Schengen flug.

Rétt er að minna á, að flest stærstu fíkniefnamál í landinu hvað innflutning snertir hafa komið upp á Seyðisfirði, í samvinnu á milli löggreglu og tollgæslu. Vinna við þau mál á frumstigi er erfid og áhættusöm. Þegar upp koma stór mál um meintan fíkniefnainnflutning er samstarf löggæsluaðila afar mikilvægt.

Síðla árs 2015 ákváðu forstöðumaður tollasviðs hjá Tollstjóra og lögglustjórinn á Austurlandi að setja á laggirnar verkefnishóp, með það að markmiði að yfirsara ferla og viðbragðsáætlanir löggæsluaðila á Austurlandi í framhaldi af tollaeftirliti á Seyðisfirði og á Egilsstöðum. Jafnframt að skoða vinnuumhverfi í ferjuhúsinu á Seyðisfjarðarhöfn og á flugvellinum á Egilsstöðum og koma með tillögur að úrbótum. Verkefnahópur skilaði ítarlegri skýrslu í maí 2016, sem ber heitið: *Aukin samvinna löggæsluaðila á Austurlandi, ferlar, viðbragðsáætlanir og aðstaða*. Í skýrslunni er sérstaklega leitast við að samræma ferla hjá tollgæslu og löggreglu, þegar mál stofnast og tollgæsla afhendir löggreglu mál til frekari rannsóknar. Hefur verið tekið upp verklag samkvæmt greindri skýrslu. Þá voru aðstöðumálin yfirsarin og áhersla lögð á að samræma kröfur og leggja fram tillögur að bættri aðstöðu. Jafnframt er bent á leiðir til að bæta upplýsingaflæði, fjallað um þjálfunarmál við tolleftirlit og þær áskoranir sem uppi eru varðandi aðkomu fjöldi að fíkniefnamálum.

Í lok ársins þótti sýnt að ráðast þyrfti í byggingu lögglustöðvar á Seyðisfirði, þar sem ekkert hentugt húsnæði fannst fyrir starfsemina.

9. Rekstur

Tafla 10. Skipting helstu rekstrarliða eftir útgjaldaflokkum (þús.kr. á verðlagi hvors árs) 2015 og 2016

		2015	2016	Breyting %
Tekjur				
	Sértekjur	-8.061.062	-2.164.865	-73%
	Áfengisgjald	0	0	0%
		-8.061.062	-2.164.865	-73%
Gjöld				
	Laun			
	Dagvinna	124.957.842	129.668.055	4%
	Vaktaálag	65.165.093	63.423.782	-3%
	Aukagreiðslur	15.180.610	15.006.186	-1%
	Yfirvinna	44.596.537	40.729.366	-8,6%
	Launatengd gjöld	59.296.516	58.541.860	-1%
		309.196.598	307.369.249	-1%
	Annar rekstrarkostnaður			
	Ferðir og fundir	6.346.590	4.670.537	-26%
	Rekstrarvörur	6.875.517	7.679.578	12%
	Aðkeypt þjónusta	15.252.666	20.003.038	29%
	Húsnæði	19.033.497	20.160.537	4%
	Bifreiðar og vélar	35.223.195	32.537.368	-7,6%
	Afskrift krafna o.fl.		451.813	
	Eignakaup	464.150	2.680.635	
		83.195.615	87.194.751	
	Samtals:	384.331.151	391.450.867	
	Tekjuafgangur (tekjuhalli) fyrir ríkisframlag	-11.255.590	-10.715.741	
	Ríkisframlag	374.271.000	404.800.000	
	Gjöld umfram tekjur	-21.315.741	2.633.392	
	EIGID FÉ			

Efnahagsreikningur var jákvæður um 2.6 millj.kr. samkvæmt rekstrarreikningi 2016.

	2016	2015	Fjárheimild
Rekstrarreikningur			
Tekjur samtals	3.650.075	8.061.062	12.900.000
Gjöld samtals	395.100.942	392.392.213	417.700.000
Framlag úr ríkissjóði	404.800.000	374.271.000	404.800.000
Hagnaður/tap ársins	13.349.133	- 10.060.151	0
Efnahagsreikningur			
Eignir samtals	5.438.114	598.402	
Skuldir samtals	2.804.722	21.914.143	
Höfuðstóll í árslok	2.633.392	-21.315.741	
Greiðslust.v. ríkissjóð	4.933.426	-18.363.476	

